

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-3.054.13.2026

Warszawa, 09 października 2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 18173 pośła na Sejm RP Jarosława Sachajko, przedstawiam poniższe informacje.

Odnosząc się do pytań (nr 1-4, 10-13 i 17) dotyczących własności wód podziemnych i limitu poboru przewidzianego w ramach zwykłego korzystania z wód, przedstawiam następujące wyjaśnienia. Wody podziemne stanowią jako wody o lepszej jakości od wód powierzchniowych przede wszystkim zasób mający zapewnić zaspokojenie potrzeb zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę. Zgodnie z art. 393 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem wodnym”, jeżeli o wydanie pozwolenia wodnoprawnego ubiega się kilka zakładów, których działalność wzajemnie się wyklucza z powodu stanu zasobów wodnych, pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego mają zakłady, które będą pobierać wodę w celu zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Przedmiotowe rozwiązanie ma w pierwszej kolejności zapewnić wodę nadającą się do spożycia dla całych społeczności, które, co do zasady, korzystają z zaopatrzenia w wodę przez komunalny system przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Mając na uwadze ograniczone zasoby wód podziemnych i długotrwałość procesu odnawiania tych zasobów, w obowiązujących przepisach dopuszczono w ograniczonym zakresie do korzystania z wód podziemnych bez obowiązku ponoszenia opłat i konieczności uzyskiwania zgód na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego. W tym zakresie wyznaczono limit poboru wód wynoszący 5 m³ średniorocznie na dobę, co w okresach większego zapotrzebowania, przy odpowiednio zbilansowanym poborze rocznym, pozwala pobierać nawet dwukrotnie więcej wody. Limit 5 m³ średniorocznie na dobę nie został ustalony na podstawie norm zużycia wody, ale wynika z możliwości środowiska do odnawiania zasobów wodnych, w sytuacji braku weryfikacji wielkości tych zasobów i braku kontroli ubytków tych zasobów dokonywanych przez organy gospodarki wodnej. Wcześniejsze przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne jednoznacznie przewidywały limit poboru wód na niższym poziomie, tj. do 5 m³ na dobę (bez średniorocznie). Przyjęcie rozliczenia średniorocznego do 5 m³ na dobę nastąpiło wraz z wejściem w życie przepisów Prawa wodnego i miało na celu umożliwienie dostosowania zużycia wody do zróżnicowanych potrzeb w poszczególnych okresach roku. Odbywa się to jednak ze szkodą dla zasobów wodnych, ponieważ nawet jednostkowe pobory, gdy przekroczą wielkość zasobów dyspozycyjnych, mogą doprowadzić do nieodwracalnego zniszczenia zasobów wodnych.

Jak zostało to stwierdzone powyżej, limit 5 m³ średniorocznie na dobę wynika z możliwości środowiska do odnawiania zasobów wodnych. Realia produkcji nie muszą odpowiadać zdolnościom regeneracyjnym środowiska wodnego i tym samym nie mogą stanowić wyznacznika przy ustalaniu limitów korzystania z wód na potrzeby własnego gospodarstwa. Mając na uwadze, że zasoby Polski są dobrem wspólnym wszystkich obywateli, ich dystrybucja musi odbywać się z poszanowaniem równego dostępu dla wszystkich podmiotów. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że dostęp do wód może być utrudniony, jeżeli nie uwzględni się zdolności odnawiania się zasobu wodnego kraju. Dlatego nie jest brane pod uwagę potencjalne dalsze zwiększania ww. limitu, w szczególności mając na uwadze konieczność przestrzegania przepisów unijnych.

Należy wskazać, że z przepisów unijnych, w szczególności art. 9 tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej, wynika konieczność ustanowienia opłaty za usługi wodne dla pozostałego poboru (większego niż 5 m³ średniorocznie na dobę i dla innej działalności). Należy jednak podkreślić, że Rząd mając na uwadze potrzebę zapewnienia odpowiedniego wsparcia polskich rolników zapewnia odpowiednie zwolnienia i preferencyjne stawki opłat za pobór wód na potrzeby przedmiotowej działalności. Zgodnie z art. 270 ust. 2 pkt 1 Prawa wodnego opłaty stałej (czyli jednej z dwóch opłat tworzących większość opłat za usługi wodne) nie ponosi się za pobór wód do celów rolniczych lub leśnych na potrzeby nawadniania gruntów i upraw.

Do celów rolniczych na potrzeby zaopatrzenia w wodę ludzi i zwierząt gospodarskich, w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód maksymalna opłata wynosi tylko 10 gr za 1 m³ pobranych wód podziemnych oraz 5 gr za 1 m³ pobranych wód powierzchniowych (art. 274 pkt 3 lit. b Prawa wodnego). Przedmiotowe stawki są kilkukrotnie niższe niż przewidziane dla innych rodzajów działalności (przykładowo, za pobór wód do celów produkcji artykułów spożywczych, do celów wydobywania węgla kamiennego i węgla brunatnego, do celów produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych opłata wynosi 70 gr za 1 m³ pobranych wód podziemnych oraz 35 gr za 1 m³ pobranych wód powierzchniowych).

Odnosząc się do pytań (nr 5-9 i 16) dotyczących ustawy z dnia 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1033) postępowania w sprawie legalizacji urządzeń wodnych, w szczególności danych gromadzonych w ramach tego postępowania i dostępu do nich, przedstawiam następujące informacje. Należy wskazać, że przedmiotowa ustawa nie wprowadza nowych opłat, opłat abonamentowych ani nowych sankcji wobec rolników. Przeciwnie, zakłada ona czasowe zwolnienie z opłaty legalizacyjnej, o której mowa w art. 190 ust. 2 Prawa wodnego a także z administracyjnej kary pieniężnej, określonej w art. 472aa ust. 1 tej ustawy. W konsekwencji nie ma podstaw do twierdzenia, że legalizacja studni i urządzeń wodnych będzie samodzielną podstawą do wprowadzenia nowych opłat, liczników, limitów, opłat abonamentowych lub sankcji wobec rolników. Ponadto dane stanowiące podstawę opracowania poselskiego projektu ustawy, który został wdrożony ww. ustawą, zawiera ocena skutków regulacji, opracowana przez wnioskodawców tego projektu.

Warto dodać, że rolnik legalizujący urządzenie wodne będzie traktowany na równych zasadach z innymi podmiotami legalnie korzystającymi z wód podziemnych. Z posiadaniem legalnego urządzenia wodnego wiązą się wynikające z przepisów uprawnienia, które są chronione przez prawo, jak i obowiązki. W zakresie obowiązków

związanych z funkcjonowaniem urządzeń wodnych należy wskazać, że ustawy z dnia 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne nie wprowadziła w tym zakresie żadnych zmian lub dodatkowych wymogów dla wnioskodawców.

Natomiast dane gromadzone w ramach postępowania administracyjnego w sprawie legalizacji urządzenia wodnego to wniosek oraz dokumentacja, będąca wymaganym przez przepisy załącznikiem do wniosku. Stanowią one akta administracyjne, do których dostęp mają strony postępowania. Ponadto dane dotyczące urządzenia wodnego oraz samej decyzji legalizacyjnej są gromadzone w systemie informacyjnym gospodarowania wodami. Wpis urządzenia wodnego do systemu informacyjnego gospodarowania wodami obejmuje:

- 1) nazwę, siedzibę, adres właściciela i sposób korzystania z wód;
- 2) parametry urządzenia wodnego i jego stan techniczny;
- 3) lokalizację urządzenia wodnego, w tym nazwę lub numer obrębu ewidencyjnego z numerem lub numerami działek ewidencyjnych oraz współrzędne;
- 4) dane dotyczące zgody wodnoprawnej określającej warunki korzystania z wód.

Udostępnianie danych z systemu informacyjnego gospodarowania wodami odbywa się na zasadach uregulowanych w art. 332 i art. 333 Prawa wodnego. W obu ww. przypadkach podmiotem zarządzającymi danymi są Wody Polskie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podmiot zainteresowany legalizacją swojej studni, jest zobowiązany złożyć wniosek o legalizację tego ujęcia, do którego należy dołączyć:

- 1) operat wodnoprawny, spełniający wymagania określone w art. 409 Prawa wodnego, z oznaczeniem daty jego wykonania wraz z opisem prowadzenia zamierzonej działalności niezawierającym określeń specjalistycznych;
- 2) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, **jeżeli jest wymagana**;
- 3) **w przypadku przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa** – załącznik graficzny określający przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz przewidywany obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, o ile dołączenie tego załącznika było wymagane przez przepisy obowiązujące w dniu złożenia wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w szczególności mapę, o której mowa w art. 74 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.);
- 4) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku – decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego albo decyzję o warunkach zabudowy;
- 5) ocenę wodnoprawną, **jeżeli jest wymagana**;
- 6) wypisy z rejestru gruntów lub uproszczone wypisy z rejestru gruntów dla nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub w zasięgu oddziaływania planowanych do wykonania urządzeń wodnych;

- 7) potwierdzenie skutecznego zgłoszenia, o którym mowa w art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.), **jeżeli jest wymagane.**

Należy wskazać, że znaczna część ww. dokumentacji, tj. z ww. pkt 2, 3, 5 i 7, przedkłada się tylko w szczególnych sytuacjach. Natomiast w większości przypadków są wymagane tylko dokumenty z pkt 1, 4 i 6.

Odnosząc się do pytań dotyczących oceny współpracy Wód Polskich ze spółkami wodnymi, rolnikami i samorządami w zakresie piętrzenia, retencjonowania i rozrzędu wody na obszarach rolniczych i potencjalnych zmian w tym zakresie (pytania nr 14 i 15) przedstawiam następujące stanowisko. Należy wskazać, że przedmiotowa współpraca ma istotne znaczenie dla efektywnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz realizacji działań służących ograniczaniu skutków suszy i zwiększaniu retencji.

PGW WP, wykonując zadania określone w Prawie wodnym, współpracuje ze spółkami wodnymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz właścicielami gruntów w zakresie gospodarowania wodami na terenach rolniczych. Współpraca ta prowadzona jest przede wszystkim na poziomie regionalnych zarządów gospodarki wodnej, zarządów zlewni oraz nadzorów wodnych, które pozostają w bieżącym kontakcie z podmiotami odpowiedzialnymi za utrzymanie urządzeń melioracji wodnych i eksploatację urządzeń piętrzących. W praktyce współpraca obejmuje w szczególności uzgadnianie zasad gospodarowania wodą w systemach melioracyjnych, konsultowanie sposobu eksploatacji urządzeń piętrzących, wymianę informacji o aktualnej sytuacji hydrologicznej oraz podejmowanie działań zmierzających do zwiększania retencji i racjonalnego wykorzystania dostępnych zasobów wodnych. W okresach występowania niedoborów wody działania te koncentrują się na możliwie najdłuższym utrzymywaniu wody w systemach melioracyjnych, z uwzględnieniem warunków technicznych urządzeń oraz potrzeb użytkowników gruntów.

Ministerstwo Infrastruktury dostrzega, że efektywność współpracy jest zróżnicowana i zależy od lokalnych uwarunkowań, w szczególności od stopnia zorganizowania spółek wodnych, stanu technicznego infrastruktury melioracyjnej, dostępności urządzeń umożliwiających regulację odpływu oraz zaangażowania właścicieli gruntów i jednostek samorządu terytorialnego. W wielu regionach kraju wypracowano dobre praktyki polegające na wspólnym uzgadnianiu harmonogramów piętrzenia oraz prowadzeniu działań dostosowanych do bieżących warunków hydrologicznych¹. Jednocześnie w części obszarów nadal istnieje potrzeba dalszego rozwoju współpracy i poprawy koordynacji działań pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu gospodarowania wodą. Należy zauważyć, iż dalsze wzmacnianie współpracy wszystkich uczestników procesu gospodarowania wodami będzie sprzyjało skuteczniejszemu wykorzystaniu istniejących urządzeń wodnych, zwiększeniu retencji oraz poprawie bezpieczeństwa wodnego

¹ Przykłady wspólnych działań PGW Wody Polskie oraz spółek wodnych wraz z opisem działań są dostępne m.in. na stronie internetowej Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach: <https://zodr.pl/zinet/wp-content/uploads/2025/05/Dobre-praktyki-wspolpracy-w-ramach-LPW-z-samorzadem-lokalnym-na-przykladzie-Gminy-Kluczbork.pdf>

obszarów rolniczych. Ponadto, w przypadku zgłaszania sygnałów dotyczących potrzeby wzmocnienia współpracy Ministerstwo Infrastruktury na bieżąco analizuje te postulaty i w miarę możliwości podejmuje działania, w tym legislacyjne, na rzecz wspierania przedmiotowej współpracy.

Odnosząc się do pytania dotyczącego danych w zakresie poboru wód przez indywidualne studnie rolnicze, należy wskazać, że z uwagi na fakt braku legalizacji i zewidencjonowania bardzo wielu indywidualnych studni nie ma możliwości pełnego oszacowania wielkości dokonywanego w tym zakresie poboru.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu